

ONTWIKKELINGSPROCES NOG NIET OPGEBRAND! STRABRECHTSE HEIDE -3

Henk Lammers¹ & Theo Boudewijns²

namens Werkgroep Coalescens

¹ Hoofdstraat 92, 5706 AM Helmond, ²Putterstraat 5, 5702 LA Helmond

Lammers, H. & Boudewijns, Th. 2013. The fire is not over! Strabrechtse Heide, part 3. *Coolia* 56 (3): 146–148.

About 2.5 years after the fire, new fungi still show up on the Strabrechtse Heide. We describe *Daldinia fissa*, growing on scorched birches, the substrate on which *D. loculata* appeared in the first year after the fire. Between mosses *Neottiella vivida* was found.

Het is inmiddels ruim 2,5 jaren geleden dat de Strabrechtse heide in lichterlaaie stond. De tijd heeft daarna niet stilgestaan. Nieuwe plannen worden gesmeed en een ervan is onlangs in uitvoering genomen. Een 15 ha groot oppervlak van de verbrande heide wordt omgevormd tot stuifzandgebied dat gekoppeld wordt aan een groter stuifzandareaal.

We hadden na de vorige publicatie het besluit genomen om te stoppen met het onderzoek naar brandplekzwammen op de Strabrechtse heide. Dit besluit was genomen op basis van de aanname dat het na ruim twee jaren van onderzoek wel afgelopen zou zijn met deze specifieke mycoflora. In de tussenliggende tijd ondernamen wij nog wel regelmatig uitstapjes naar de brandplek om de verdere successie van de flora gade te slaan. Gaandeweg ontdekten we dat het proces van op- en neergang van de brandplekfunghi nog niet ten einde was. Dit bleef ons boeien zodat wij onverkort zijn doorgegaan

Figuur 1. Glanzende houtskoolzwam (*Daldinia fissa*). (Foto's: Henk Lammers)

Figuur 2. Glanzende houtskoolzwam (*Daldinia fissa*), doorsnede. (Foto: Henk Lammers)

met gegevens verzamelen over het wel en wee van deze interessante paddenstoelengroep.

De laatste ervaringen hebben we opgetekend in dit artikel. Na een korte periode van afwezigheid floreerde de Brandplekbundelzwam (*Pholiota highlandensis*) nog steeds als vanouds en bracht grote aantallen vruchtlichamen voort.

Toch was deze overdaad niet overal even groot en waren er plekken waar de zwam het voor gezien hield. Ook de Brandplekfranjehoed (*Psathyrella pennata*) deed het nog steeds goed en was nog op verspreide plekken aanwezig. Een derde soort, welke van geen wijken wist, was het Gladsporig pekzwammetje (*Tephroclype atrata*). Op de ons bekende plekken bleven de donkere vruchtlichamen zich tonen. In het eerste jaar van het onderzoek had de Agaathoutskoolzwam (*Daldinia loculata*) zich op verbrande berken genesteld. Deze zwam maakt behoorlijke zwarte, vaak glanzende, knolachtige vruchtlichamen die absoluut ongesteeld zijn. Wat schetst onze verbazing toen wij op verbrande berkenstammen nu een totaal anders uitzijende houtskoolzwam waarnamen. De vruchtlichamen waren in dit geval niet zittend maar duidelijk gesteeld. De steel was meestal vrij dik met daarop vaak een halfbolvormig hoedje. Dikwijls was het hoedje hol aan de overgang naar de steel. Ook geleidelijke overgangen tussen steel en hoed kwamen veelvuldig voor.

Deze verschijningsvorm kan bij determinatie gemakkelijk gekoppeld worden aan de Glanzende houtskoolzwam (*Daldinia fissa*, syn: *Daldinia vernicosa*). Op sommige stammen waren zowel de oude vruchtlichamen van de Agaathoutskoolzwam als die van de nieuwkomer Glanzende houtskoolzwam present. Naast de brandplekpaddenstoelen werden nog enkele nieuwe soorten zwammen opgemerkt.

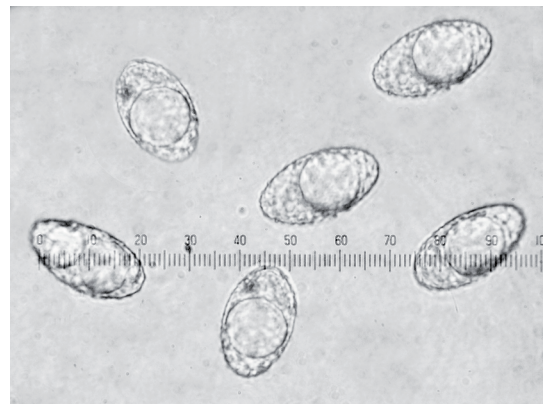
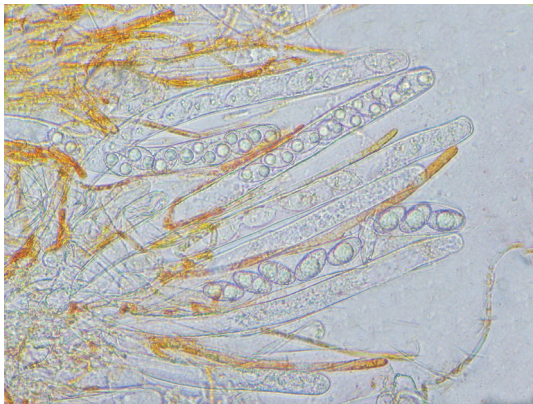
Figuur 3. Roodgerande houtzwam (*Fomitopsis pinicola*). (Foto's: Henk Lammers)

Figuur 4. Wratsporig mosbekertje (*Neottiella vivida*), onder: asci en sporen. (Foto's: Henk Lammers.)

De bodem was verwor-
den tot een mozaïek van
mossen in allerlei groene
tinten. Vele bomen zijn in-
middels omvergeduwd of
-gewaaid. Op de stamonder-
kant van verscheidene ver-
brande bomen hadden zich
Roodgerande houtzwam-
men (*Fomitopsis pinicola*)

aangediend, terwijl op een enkele stam de Teervlekkenzwam (*Ischnoderma benzoinum*) zijn intrede had gedaan. Hier en daar verschenen er weer exemplaren van de Echte tolszwam (*Coltrichia perennis*). Het groene mostapijt werd op tal van plekken tussen het Ruig haarmos verlevendigd door rode schijfjes die waren toe te schrijven aan het Wratsporig mosbekertje (*Neottiella vivida*). Het Paraplutjesmos had zijn werk zowat volbracht en was nog maar sporadisch te vinden.

Uit de gevonden fungi blijkt dat het volgen van de successie van brandplekken op langere termijn zeker de moeite waard is.

Literatuur

Lammers, H. 2011. Hoe heter hoe beter! *Coolia* 54(2): 71–82.

Lammers, H. & Boudewijns, T. 2012. Een vlammeende start loopt met een sisser af! *Coolia* 55(2): 75–79.

Wollweber, H. & Stadler, M. 2001. Zur Kenntnis der Gattung *Daldinia* in Deutschland und Europa. *Zeitschrift für Mykologie*, Band 67(1): 3–53.